

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobců: **a) Ing. R. H., b) Ing. J. M.,** obou zastoupených JUDr. Vilémem Urbišem, advokátem se sídlem Dr. E. Beneše 1497/21, Bruntál, proti žalovanému: **Zeměměřický a katastrální inspektorát v Opavě,** se sídlem Praskova 194/11, Opava, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Ing. J. F.,** proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 9. 2002, čj. O-62/353/2002, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 9. 2010, čj. 22 A 56/2010 - 250,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobci **nemají právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 9. 2002, čj. O-62/353/2002, zamítl odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Katastrálního úřadu v Opavě ze dne 28. 5. 2002, čj. OR 266/2001/2, kterým nebylo podle § 8 odst. 5 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyhověno návrhu Ing. J. F. ze dne 16. 6. 2001 na opravu chyby v operátu katastru nemovitostí podle § 8 katastrálního zákona, a to zapsání parcely zjednodušené evidence parcelní číslo 1570 o výměře 4770 m^2, katastrální území Kylešovice do jeho výlučného vlastnictví. Zároveň bylo rozhodnuto o tom, že z katastru nemovitostí se vymazává zápis, *„který provedl katastrální úřad záznamem dle § 7 zákona č. 265/1992 Sb., v platném znění, na základě předloženého*

rozsudku Okresního soudu v Opavě čj. 8 C 176/1997, ze dne 3. 5. 2000, právní moc ze dne 28. 3. 2001, o určení vlastnictví".

II.

2. Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě, který ji usnesením ze dne 18. 9. 2003, čj. 22 Ca 498/2002 - 34, odmítl. Dovodil, že se jedná o rozhodnutí ve věci, která vyplývá z občanskoprávních vztahů. Žalobu ve správním soudnictví proto neshledal přípustnou.

3. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 24. 2. 2005, čj. 2 As 80/2003 - 78, zrušil usnesení krajského soudu, kterému vrátil věc k dalšímu řízení.

4. Poté krajský soud usnesením ze dne 14. 12. 2006, čj. 22 Ca 165/2005 - 108, žalobu opět odmítl. Uzavřel přitom, že žalobou napadené rozhodnutí není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s.

5. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 24. 6. 2008, čj. 8 As 8/2007 - 151, zrušil i toto usnesení krajského soudu, kterému vrátil věc k dalšímu řízení.

6. Následně krajský soud rozsudkem ze dne 5. 3. 2009, čj. 22 Ca 193/2008 - 183, žalobu jako nedůvodnou zamítl.

7. I tento rozsudek však Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 26. 5. 2010, čj. 8 As 32/2009 - 213, pro procesní pochybení zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

8. Krajský soud poté rozsudkem ze dne 29. 9. 2010, čj. 22 A 56/2010 - 250, žalobu jako nedůvodnou zamítl. Obecně přitom přisvědčil žalobcům v názoru, že rozsudek soudu patří mezi listiny, jejichž údaje slouží pro zápis do katastru nemovitostí. Taková listina však musí být způsobilá k vykonání záznamu, tedy musí splňovat veškeré náležitosti, včetně požadavku jednoznačnosti a určitosti údajů. Náležitosti označení pozemků určuje katastrální zákon. Krajský soud se ztotožnil s žalovaným, že výrok rozsudku Okresního soudu v Opavě ze dne 3. 5. 2000, čj. 8 C 176/1997 - 55, nesplňuje náležitosti jednoznačného a nezaměnitelného označení nemovitosti, aby se mohl stát podkladem pro záznam do katastru nemovitostí (v tomto případě odstranění duplicitního zápisu vlastnického práva). Krajský soud uvedl, že *„(ž)alobci žádali, aby jen oni byli zapsáni jako vlastníci nemovitosti, a to pozemku „parcely č. 1571/1 na LV č. 1732 v katastrálním území Opava – Kylešovice". V té době ovšem byly na citovaném listu vlastnictví uvedeny jiné pozemky, a to: parcela č. 1567/1 o výměře 1871 m² a parcela č. 1570 (původ PK) o výměře 4770 m². Výrok rozsudku okresního soudu (...) hovoří o parcele č. 1567/1 o výměře 1496 m², (...) podle dřívější pozemkové evidence pozemek ve zjednodušené evidenci č. 1570 o výměře 4770 m². Vyvstává tedy otázka, o čem vlastně okresní soud rozhodl. Součástí rozsudku přitom není geometrický plán, který by nemovitosti vymezil jinak, nově, než jak jsou uvedeny na příslušném listu vlastnictví. Námitka žalobců, že soud rozhodoval na základě údajů, které mu „odborný a zákonem k tomu povolaný orgán písemně sdělil", není v této souvislosti podstatná, když soud v občanském soudním řízení rozhoduje o návrhu výroku tak, jak byl formulován navrhovatelem."*

9. Argumentaci žalobců, podporovanou odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 1999, sp. zn. 33 Cdo 1074/98, krajský soud nepovažoval za případnou, s tím, že soud se věcí zabýval z hlediska postupu soudu, nikoliv jiných orgánů, a to z důvodu případné překážky věci rozhodnuté.

III.

10. Žalobci (stěžovatelé) brojili proti rozsudku krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení, a z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tj. pro nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu.

11. Stěžovatelé uvedli, že si jsou vědomi skutečností uvedených v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 32/2009 - 213, krajský soud se však podle nich těmito skutečnostmi nezabýval.

12. Žalovaný ani soudy se neřídili tím, že rozhodnutím ve správním řízení nesmí být porušen zákon, odvolací orgány nesmí rozhodnutím překročit své pravomoci, soudce je při rozhodování vázán zákonem, resp. právním názorem odvolacího soudu, resp. že zápisy do katastru se provádí na základě listin (žalovaný však schválil zápis podle rozhodnutí ve správním řízení).

13. Dále žalovaný nebyl podle stěžovatelů oprávněn shledat neurčitost výroku rozsudku Okresního soudu v Opavě. Žalovaný by pak měl prokázat, že mohl vystupovat jako odvolací orgán.

14. Stěžovatelé se rovněž domnívali, že závěry uvedené v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 8 As 32/2009 - 213 jsou použitelné i v jejich věci, neboť předmětnou chybu v katastru (duplicitu) nelze řešit podle postupů daných § 8 katastrálního zákona, a to s ohledem na § 5 odst. 7 téhož zákona, protože odstraněním duplicity dochází k dotčení právních vztahů. K výmazu měl mít správní orgán způsobilou listinu. Oprava záznamu v katastru je věcí jednání mezi vlastníkem a příslušným katastrálním úřadem bez prostředníka, v tomto případě žalovaného.

15. Byl-li na základě výroku rozsudku Okresního soudu v Opavě proveden záznam v katastru nemovitostí, nelze jej podle stěžovatelů ve správním řízení negovat rozhodnutím žalovaného. Žalovaný i krajský soud nesprávně aplikovali § 8 katastrálního zákona. Pokud katastrální úřad shledal rozsudek okresního soudu nezpůsobilým k vykonání záznamu, měl mu jej vrátit. Záznam do katastru nemovitostí nemůže být předmětem správního řízení. Krajský soud pak nevzal do úvahy rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, čj. 2 As 80/2003 - 78.

16. Konečně stěžovatelé namítli nepřezkoumatelnost a nesrozumitelnost rozsudku, protože se krajský soud nevypořádal s tím, že záznam byl v dané věci již proveden a listina, na jejímž základě byl záznam proveden, nebyla vyhodnocena jako nezpůsobilá.

IV.

17. Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

V.1

18. Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval přípustností kasační stížnosti, zejména z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení není kasační stížnost přípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

19. Shora zmiňovaným rozsudkem čj. 8 As 32/2009 - 213, Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí krajského soudu pro procesní pochybení spočívající v rozhodnutí ve věci bez jednání, ač pro takový postup nebyly dány zákonné předpoklady. Závazný právní názor na posouzení sporných právních otázek však nevyslovil, neboť nemohl předjímat výsledky jednání ve věci. Za této situace nebylo možno nynější kasační stížnost odmítnout jako nepřípustnou (srov. nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, http://nalus.usoud.cz).

V.2

20. Dále Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

21. Kasační stížnost není důvodná.

22. Nejvyšší správní soud se ve svém předchozím zrušujícím rozsudku v posuzované věci (čj. 8 As 32/2009 - 213) závazně nevyjádřil k právním otázkám, jež zůstaly mezi účastníky sporné. Vyjádřil-li ve zmíněném rozsudku nad rámec nezbytného odůvodnění, pouze *obiter dictum*, k některým otázkám, nemohl tím procesně zavázat krajský soud. Proto Nejvyšší správní soud nepřisvědčil nyní vznesené námitce, že krajský soud při vydání nyní napadeného rozsudku *„neposuzoval náměty z uvedeného rozsudku NSS“*. Nadto tento soud nepřehlédl, že stěžovatelé svou námitku uplatnili nepřípustně obecně, v rozporu s požadavky kladenými na formulaci stížních námitek, vyvěrajícími z dispoziční zásady, která ovládá tento typ soudního řízení.

23. Podstata věci souvisí s posouzením otázky, zda mohly být cestou opravy chyby podle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona obnoveny duplicitní zápisy vlastnického práva k nemovitostem a z katastru nemovitostí vymazán zápis záznamem provedený katastrálním úřadem na základě rozsudku Okresního soudu v Opavě ze dne 3. 5. 2000, čj. 8 C 176/1997 - 55.

24. Zdejší soud vyšel z názoru, že *„(i)nstitut opravy chyb v katastrálním operátu slouží k uvedení údajů katastru do souladu s listinami založenými ve sbírce listin; není prostředkem k rozhodování o správnosti zápisu věcného práva k nemovitostem a opravou chyb v katastrálním operátu se tak nemění právní vztahy k nemovitostem“* a *„rozhodováním v řízení o opravě chyb v katastrálním operátu se řeší pouze otázka, kdo bude evidován jako vlastník určitých nemovitostí v katastru. Rozhodnutí z takového řízení vzešlé tak nemá hmotněprávní, nýbrž jen*

evidenční účinky (...), a nezasahuje se jím do soukromoprávních vztahů.“ (srov. usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 15. 6. 2005, čj. Konf 90/2004 - 12, č. 695/2005 Sb. NSS).

25. Pokud Nejvyšší správní soud připustil ve své rozhodovací praxi příslušnost soudu rozhodujícího ve správním soudnictví v záležitostech přezkumu rozhodnutí správního orgánu o opravě údajů v katastrálním operátu podle § 8 katastrálního zákona, a vyslovil-li, že se v takovém správním řízení rozhoduje o veřejných subjektivních právech fyzických i právnických osob ve smyslu § 2 s. ř. s., nijak tím nesměřoval k závěru, že by katastrální úřady v rámci řízení o opravě chyby v katastrálním operátu mohly odstraňovat spory týkající se vlastnického práva (srov. rozsudek ze dne 5. 6. 2008, čj. 9 As 12/2008 - 182, www.nssoud.cz).

26. Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že duplicitou zápisů v katastru nemovitostí se zabýval i Ústavní soud. Ten v nálezu pléna ze dne 9. 10. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 34/97, http://nalus.usoud.cz, uvedl, že zavedením nových metod při vedení katastru nemovitostí (např. digitalizace souboru písemných informací) lze odhalit duplicity, příp. také triplicity v listinách svědčících o vlastnickém právu různých subjektů ke stejným částem zemského povrchu. Katastrální úřady jsou vedeny snahou odstraňovat tyto nežádoucí jevy, nemají však dostatek právních prostředků k jejich řešení. Proto se mohou omezit na doporučení různým subjektům, aby sporné vlastnictví řešily buď mimosoudně (uznáním vlastnického práva) či žalobou na určení vlastnictví.

27. Podle § 8 odst. 1 písm. a) katastrálního zákona katastrální úřad na návrh nebo i bez návrhu opraví chybné údaje katastru, které vznikly zřejmým omylem při vedení a obnově katastru. Obsah pojmu „zřejmý omyl“ Nejvyšší správní soud vyložil již v rozsudcích ze dne 17. 1. 2008, čj. 1 As 40/2007 - 103, nebo ze dne 5. 6. 2008, čj. 1 As 46/2008 - 134, www.nssoud.cz, na které na tomto místě pro stručnost odkazuje. Připomíná pouze tolik, že neurčitý pojem zřejmý omyl je potřeba vykládat vždy v souvislosti s konkrétním případem. Obecně sem lze zařadit omyl týkající se skutkových okolností (zejména případy chyb v psaní a počítání, jako zápis jiných údajů, zápis údajů neobsažených v podkladové listině či např. i opomenutí zapsat údaj v podkladové listině obsažený) i omyl právní (např. zápis právního vztahu, který právní řád nezná, či zápis skutečnosti na základě listiny, která nesplňuje požadavky stanovené katastrálním zákonem. Omyl je charakteristický vždy tím, že je v něm obsažen lidský činitel. Jako omyl proto nelze posuzovat objektivní skutečnosti způsobující nesoulad katastru se skutečným stavem (např. změnu právní úpravy zápisů do katastru, či zničení katastrálního operátu v důsledku požáru či povodně: zde nelze rozpor se skutečným stavem napravit opravou zřejmého omylu, nýbrž cestou revize či obnovy katastrálního operátu).

28. Rozhodnutí o opravě chybných údajů v katastru podle § 8 odst. 5 katastrálního zákona přichází v úvahu mj. v případě, kdy katastrální úřad provede zápis práva na základě listiny nesplňující požadavky stanovené katastrálním zákonem. To nastane zejména tehdy, postrádá-li náležitosti stanovené zákonem, případně je do té míry neurčitá, že tato skutečnost brání jednoznačnému závěru o skutečnostech, které mají být zaneseny do katastru nemovitostí.

29. V posuzované věci rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 3. 5. 2000, čj. 8 C 176/1997 - 55, který nabyl právní moci dne 28. 3. 2001, nepochybně mohl v obecné rovině představovat listinu způsobilou být podkladem pro zápis záznamem ve smyslu § 7 odst. 1 první věty zákona č. 265/1992 Sb., přestože jím byl návrh na určení vlastnického práva podaný právním předchůdcem osoby zúčastněné na řízení zamítnut. Konkrétně by však mohl být touto listinou pouze tehdy, kdyby vyhověl výše popsaným požadavkům katastrálního zákona na řádnou identifikaci nemovitých věcí, které byly předmětem sporu.

30. Výrok rozsudku okresního soudu ovšem řádně a jednoznačně neidentifikoval nemovitost, jejíž vlastnictví bylo mezi stěžovateli a právním předchůdcem osoby zúčastněné na řízení předmětem sporu. Pozemek, o němž okresní soud rozhodoval, je označen parcelním číslem 1570 podle dřívější evidence pozemkového katastru, a dále parcelním číslem katastru nemovitostí s výměrou, která v době rozhodování nebyla u dané parcely na příslušném listu vlastnictví evidována. Z odůvodnění rozsudku okresního soudu je pak zřejmé, že se rozhodnutí týká specifické části pozemku parc. č. 1567/1, která však není dostatečně označena z hlediska § 27 písm. b) katastrálního zákona. Zápis vlastnického práva záznamem se přitom zřejmě nemůže opírat o odůvodnění, ale o výrok rozsudku okresního soudu (byť by se jednalo o výrok o zamítnutí určovací žaloby).

31. Stěžovatelům lze přisvědčit, že v případě vady rozsudku, který měl být podkladem pro záznam do katastru nemovitostí, plyne z § 8 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb. povinnost katastrálního úřadu vrátit listinu okresnímu soudu. V posuzované věci však není možné současně přehlédnout, že okresní soud byl vázán petitem žaloby a po pravomocně skončeném řízení nemohl napravovat vady rozsudku z hlediska jeho způsobilosti být podkladem pro zápis vlastnického práva stěžovatelů záznamem do katastru nemovitostí. Samotné nevrácení listiny okresnímu soudu katastrálním úřadem po výmazu záznamu, kterým byl zrušen duplicitní zápis, tedy může jen obtížně představovat zásah do právní sféry stěžovatelů.

32. Neobstojí proto právní názor stěžovatelů, podle kterého rozhodnutím o opravě chyby dle § 8 katastrálního zákona není možno vymazat záznam provedený na základě listiny, jež postrádá zákonné náležitosti a není z ní *prima facie* zřejmé, jaké konkrétní (části) nemovitosti se dotýká. Takový názor je totiž v rozporu s výše uvedenou rozhodovací praxí Nejvyššího správního soudu. Ten proto nepřisvědčil stížním námitkám.

33. K namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud uzavřel, že rozsudek krajského soudu přes stručnost odůvodnění přijatého právního závěru netrpí nedostatky tvrzenými stěžovateli a není zatížen žádnou z vad, které podle ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu vedou k jeho nepřezkoumatelnosti (srov. rozhodnutí ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, rozhodnutí ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, či rozhodnutí ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS).

34. Nad rámec nezbytného odůvodnění Nejvyšší správní soud, obdobně jako ve svém předchozím rozsudku v této věci, připomíná, že shora popsané právní závěry, týkající se napadeného rozhodnutí, nemají žádný význam pro posouzení právní otázky,

která je pro stěžovatele zásadní, tj. posouzení existence jejich vlastnického práva k předmětné (části) nemovitosti.

35. Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že zbylými stížními námitkami se pro jejich nepřípustnost nemohl zabývat, neboť nemají předobraz v žádném z žalobních bodů (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Námitky rekapitulované pod bodem 12 odůvodnění tohoto rozsudku pak byly formulovány nepřípustně obecně a stěžovatelé tvrzené vady neupřesnili. Jejich postup přitom nemohl v souladu s výše uvedeným (srov. bod 22 odůvodnění tohoto rozsudku) založit povinnost zdejšího soudu přezkoumat důvodnost zcela obecných námitek.

36. Pro úplnost zdejší soud podotýká, že se nezabýval obsahem podání F. H., založeného na čl. 273 a násl. soudního spisu, neboť stěžovatelé byli v řízení o kasační stížnosti zastoupeni advokátem s procesní plnou mocí (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Jejich předchozí zmocnění F. H. nemohlo zahrnout možnost formulovat nebo doplnit stížní námitky proti rozsudku krajského soudu.

37. Nejvyšší správní soud neshledal napadený rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným ani nezákonným, proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

38. Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, nemají tedy právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 *a contrario* za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.), soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu náklady řízení podle obsahu spisů nevznikly. Osoby zúčastněné na řízení obecně nemají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 5 za použití § 120 s. ř. s.)

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. března 2011

JUDr. Jan Passer
předseda senátu